

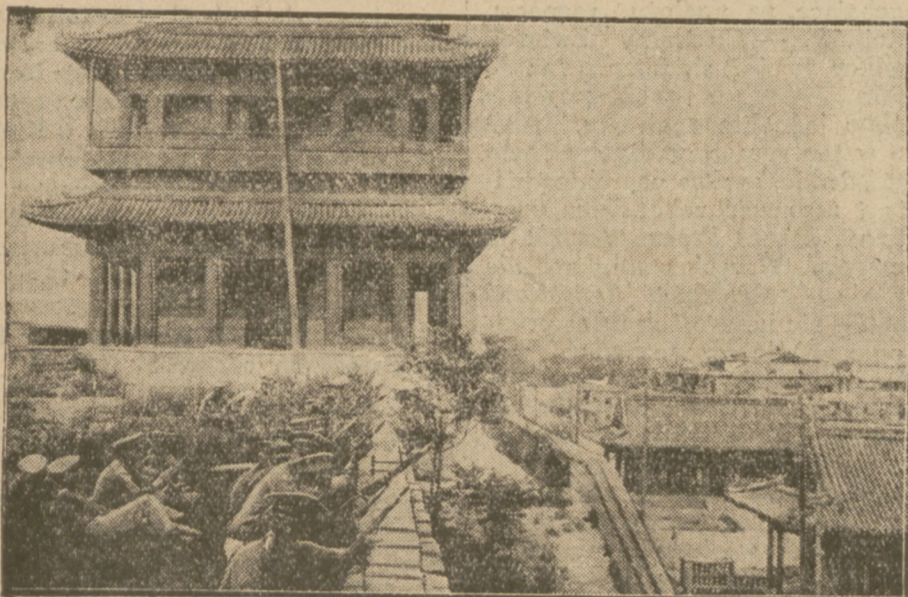
Obrazki ze świata

W Tokio odbywają się corocznie uroczyste pokazy straży ogniowej. Na ilustracji naszej widzimy pochód strażaków ogniowych, w odwiecznych

strojach dziś nieużywanych, ze zwiniętemi na plecach drabinkami bambusowymi, którzy udają się na miejsce pokazu.

Z terenu wojny japońsko-chińskiej

W Pekinie — jak to widać na naszej ilustracji — poselstwa państw cudzoziemskich znajdują się pod stałą strażą uzbrojonych oddziałów wojskowych.

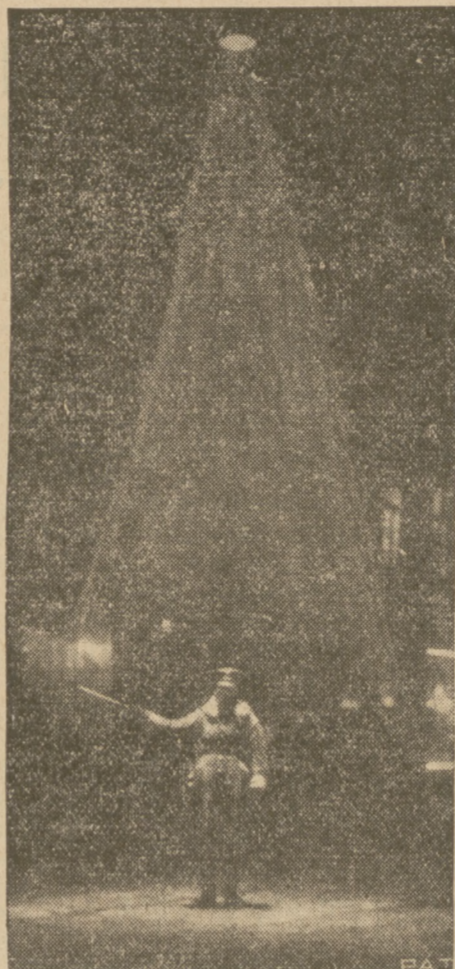
Strajk robotników rolnych w folw. Runowo

Od 19 stycznia trwa strajk robotników rolnych w folwarku Runowo pow. Srem o czym pisaliśmy już w „Robotniku”. Zaraz po wybuchu strajku obszarnik p. Plewkiewicz obiecał robotnikom w obecności przedstawiciela Związku i przedstawiciela Inspektoratu Pracy, że w przeciągu tygodnia wypłaci połowę zaległych zarobków. Niestety, upływa już trzeci tydzień a obszarnik dotychczas żadnemu z robotników nie wypłacił ani grosza, oświadczając, że pieniędzy nie ma. To też wszyscy robotnicy solidarnie strajkują nadal i nie podejmą

przedz pracy, dopóki nie otrzymają zapłaty za kilkumiesięczne zaległe zarobki.

Robotnicy są w sklepach tak zadłużeni że na głodno pracować nie mogą. Strajkiem kieruje Związek Zawod. Rol. Różn. R. Polskiej. Okręgowy Inspektor Pracy z Poznania oburzał się na robotników, że przy pomocy strajku domagają się zapłaty za pracę, i że nie chcą darmo pracować, lecz obszarnika do wypłacenia zaległych zarobków nie zmusił.

Fornal z Runowa.

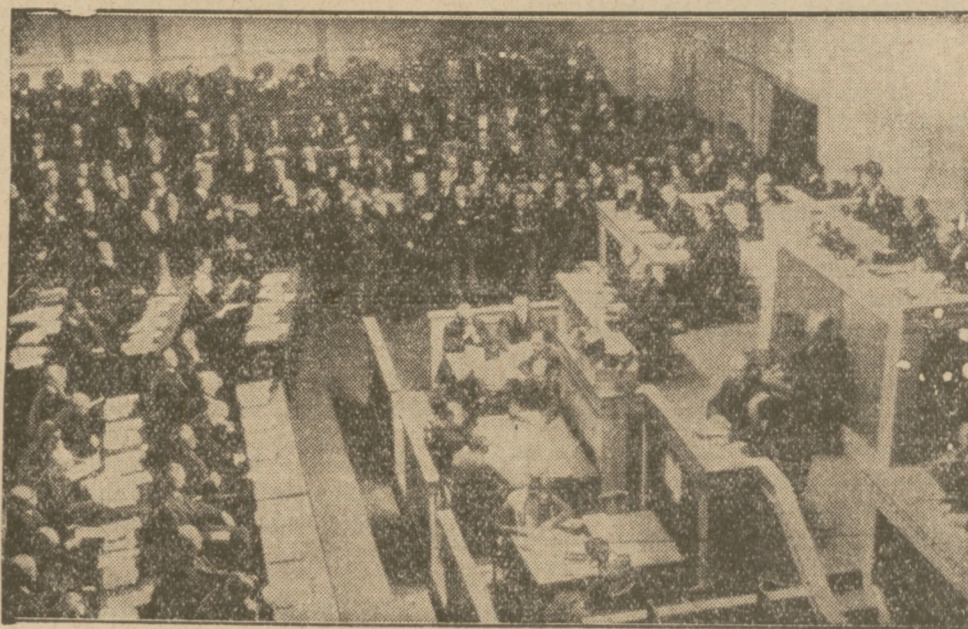

Regulujący ruch uliczny policjant w Warszawie oświetlony jest zapomocą specjalnie zawieszanej lampy.

Muzykalny złodziej

Józef Janczarek przyszedłszy do sklepu gramofonów J. Tempła (Marszałkowska 91) skradł membraną gramofonową wartości 250 z... następnie udał się do filji tegoż sklepu, proponując nabycie skradzionej części. Przy tej sposobności J. zdołał ukraść drugą membraną wartości 270 zł. Spozstrzegł to właściciel, Jakób Tempel i oddał złodzieja w ręce policji. Siedzi.

Otwarcie Konferencji Rozbrojeniowej w Genewie

Zdjęcie nasze przedstawia inauguracyjne przemówienie przewodniczącego Konferencji, tow. Hendersona.

Burza nad Zatoką Gdańską

Szalejąca od połowy tygodnia burza w zatoce gdańskiej poczyniła, jak się teraz ostatecznie wyjaśniło, bardzo poważne szkody.

O rozmiarach tych szkód świadczy fakt że od roku 1913 nie notowano tak wielkich zmian, jakie obecnie stwierdzono na wybrzeżu i to na przestrzeni kilku kilometrów.

Brzeg

zmienił się

do niepoznania, zmniejszając się w kilku miejscach do kilku metrów, gdy normalnie szerokość dochodziła do kilkudziesięciu.

Pomost w Sopotach, Brzeźnie i Felit-

kowie uległ poważnemu uszkodzeniu, jak również jego oświetlenie gazowe, tak, że z nastaniem zmiętychu dostęp jest zamykany.

Wczoraj na przestrzeni kilkudziesięciu metrów zerwana została grobla ochronna Gdańsk — Niziny, na skutek czego woda zalała kilkaset hektarów pól i łąk w powiecie Wielkie Żuławy.

Zalanych jest również kilka wsi i przetrwana komunikacja lądowa z miejscowościami, które ucierpiały od powodzi. Straty, spowodowane powodzią, nie są jeszcze obliczone, są one jednak prawdopodobnie bardzo znacznie.

Tak wygląda Szanghaj

gdzie od kilku dni toczą się zacięte walki pomiędzy inwazją japońską a Chińczykami. Na naszym zdjęciu widzimy ogólny widok miasta.

HELENA DULĘBINA.

Jak Janowa obraziła cara Mikołaja II

Na kilka dni przed wywiezieniem całej naszej partii więźniów politycznych z więzienia na Zamku lubelskim w r. 1915. przewieziono Alodję i mnie widocznie naumyślnie z celi względnie możliwej, do wilgotnej, ciemnej suteryny, gdzie woda lała się po ścianach i mrok panował dzień cały, tak że nawet czytać, czy zająć się jakąś robotą, było niemożliwością.

To też i nastroje nasze odpowiednio do samego „locum” były bardzo smętne.

Tę naszą mroczną zadumę przerwał naraz brzęk kluczy, tak zawsze dziwnie denerwujący więźniów, i do celi naszej wkroczyła dozorczyńni, wprowadzając wiejską kobietę, lat około 40 o przygnębionej twarzy i pochylonej głowie, jakby z wielkiej troski.

Dowiedzieliśmy się, że mamy nową towarzyszkę niedoli, Janowa Kiempię, mieszkankę wsi pobliskiej Hrubieszowa, żonę gajowego z któregoś folwarku w tamtych stronach, aresztowaną, jako przestępczynię polityczną.

W jednej chwili myśl nasza oderwała się od trosk osobistych i z całym zainteresowaniem i współczuciem wysłuchałyśmy opowiadania o niedoli Janowej która po wyjściu dozorczyńni poczęła się tulić do nas całować i błagać, byśmy ją wzięły pod swoją opiekę i nie dopuściły, by ją znów pomieszano z metami społecznymi, jak to było do ostatniej chwili. Od dnia bowiem aresztowania

Janowej była ona stale umieszczana razem z prostytutkami i złodziejkami różnego typu, które nie mogły jej darować, że taka sobie prosta, wiejska kobieta, jest przestępczynią polityczną, to też do kuczały jej niemilosiernie.

Przyrzekaliśmy obydwie, że o ile tylko będzie to w naszej mocy, będziemy się wszelkimi siłami starać nie wypuszczać jej z pod naszej opieki.

Uspokojona potrosze poczęła nam opowiadać historję swego „straszego” przestępstwa, a właściwie wydobyła z zanadto doręczony jej już akt oskarżenia, który skwapliwie zaczęłyśmy czytać. W miarę jednak zagłębiania się w to „wielkie przestępstwo” zamiast poważnego przejęcia się tak doniosłą sprawą — poczęła na twarzach naszych pojawiać się dawno już nie widziany uśmiech, a potem ogarnął nas i śmiech serdeczny. Bo jakże się przedstawiała cała ta groza przestępstwa biednej kobiecie? Oto Janowa wraz z sąsiadką swoją, piorąc białinę w rzece, poczęły rozmawiać o najbardziej trapiącej wówczas wszystkich wojnie światowej, która przecież w tak bezpośredni sposób dotknęła każdą niemal rodzinę. Janowa była bardzo krytycznie usposobiona do prowadzenia wojny przez cara Mikołaja, gdyż w jej umyśle przedstawiało się to w ten sposób, iż car sam prowadzi wojnę „więc kiedy nie umiał wygrać wojny z Japończykiem, to przedz jej się u.a. niż tę wojnę wygra, a chłopcy,

żeby były mądre, toby się pochowały i na wojnę wcale nie poszły”. Tym argumentem zakończywszy swoją pogwarkę, zawiązała białinę w tobolek, zarzuciła na plecy i wróciła spokojnie do domu. Sąsiadka jej jednak w cichej zaściadła do Janowej, jako należącej do wyznawców kościoła rzymsko - katolickiego, gdyż sama była wyznawczynią prawosławnej cerkwi, a właściwie dawną unitką, postanowiła wyzyskać tę rozmowę i oskarżyła Janową przed żandarmerją z Hrubieszowa.

Janowa, nie przeczuwając nic złego, piekła sobie najspokojniej chleb, gdy w drzwiach ukazał się żandarm i upewniwszy się co do tożsamości osoby, orzekł jej, że jest wielką przestępczynią, bo do konała strasznej zbrodni, obrażając cara, na dowód czego przeczytał jej protokół po rosyjsku, a że Janowa zupełnie nie znała tego języka, przeczuwała tylko, iż coś straszego z tego papieru ku niej idzie, więc zgnębiona i przerażona kiwała tylko głową, zalewając się łzami. Żandarm to kiwanie wziął właśnie za przyznanie się do winy, kazał jej przeto po przeczytaniu protokołu podpisać krzyżkami i oznajmił, że jest aresztowaną, że czeka ją ciężka kara i kazał zbierać się zaraz w drogę do Hrubieszowa. Można sobie wyobrazić rozpacz biednej kobiety, której mąż od kilku miesięcy złożony ciężką chorobą nie opuszczał łóżka, kilkoro zaś dzieci i cały ciężar utrzymania rodziny spoczywały na jej głowie. Janowa z początku była umieszczona w Hrubieszowie, gdzie jeszcze powodowani współczuciem sąsiedzi i krewni, dawali jej wieści o rodzinie, przynosili czasem zapasy prowiantów, lecz w niedługim czasie przewieziono

ją do Chełma, gdzie się już dla niej rozpoczęła ciężka dola. Współtowarzyszki więzienia w różny sposób starały się dokuczyć „tej politycznej”, nade wszystko starały się wbić jej w głowę, że będzie powieszona, a gdy przyszła chwila przewiezienia z Chełma do Lublina, upewniali ją, że tam wyrok zostanie wykonany. To też Janowa była niemal w obłędzie i gdy się do nas dostała, jalkolwiek uspokojona była, że jej nikt z współtowarzyszy nie będzie dokuczał, ciągle wyczekiwała wykonania wyroku czego żadną miarą wyperswadować jej nie mogliśmy.

Powoli jednak biedna kobiecina się uspakajała, a nawet miałyśmy nieraz pociechę, gdy krocząc między nami dwie ma na spacerze, po podwórku więziennym z dumą i zgóry patrzyła na swoje do niedawna prześladowczynie, że oto ona przestępczyni polityczna jest w towarzysztwie politycznych i w dodatku inteligentek. Cieszyliśmy się obie z Alodją że biedactwo znajduje w tem trochę ukojenia w swej smutnej doli.

Odtąd już byliśmy z Janową nierozdzielne, dzieliliśmy z nią dolę naszą i każdy kęs chleba, to też Janowa tak do nas przygłębiała i żyła się, że powoli poczęła nas uważać za część swej rodziny i z radością stwierdziłyśmy, jak ten spodziewany ustawicznie wyrok śmierci zaczynał się w jej umyśle zacierać.

W niedługim czasie wywieziono nas do Mińska, potem zaś do Moskwy, w tej ostatniej podróży udało nam się jechać w jednym wagonie z całą naszą paczką politycznych, a więc i z moim mężem. Janową wszyscy otoczyli żywą sympatią prowadzono z nią w dwudniowej wspólnym

nej podróży długie rozmowy; i powoli ta z pozoru ciemna kobiecina poczęła pojmować wiele rzeczy. Z radością przyglądałyśmy się temu powolnemu przebudzeniu się człowieka, który dostrzegł, że świat się nie kończy na własnej jeno rodzinie i własnym podwórku. Janowa zrozumiała, że jest członkiem wielkiej gromady i że są pewne wspólne cele i obowiązki, które spełniać trzeba.

W więzieniu moskiewskim nasza Janowa z całą godnością i powagą umiała się zachowywać wobec całej nawały dozorców i prześladowców więziennych. Już coraz mniej się zastanawiała nad swoją osobistą niedolą w areszcie i gorąco przemysliwała o doli wszystkich pokrzywdzonych.

Przecaczny nasz mecenas Cierlunczakiewicz wzięł gorąco do serca obronę sprawy Janowej i przed samą rewolucją rosyjską broniąc jej wraz z innymi adwokatami przed sądem w Moskwie zdołał uzyskać jej uwolnienie.

Po różnych ciężkich przejściach w Rosji, kiedyśmy wracając i dla niej wystarały się o możliwość powrotu, Janowa wracała już pewna siebie z świadomością ciążących na niej obowiązków, jako obywatelce kraju. Trafiła ją tylko myśl, czy znajdzie swoich, czy zastanie ich jeszcze przy życiu. Jednak gdy zbliżyłyśmy się już do Chełma, oczy i twarz całej tej kobiety stęsknionej do swoich promieniały radością. Czule też żegnałyśmy ją na stacji w Chełmie i długo śledziłyśmy z okien wagonu, gdy szparkim krokiem ten przebudzony człowiek wracał do swoich.

